

Arve Horgheim

16.08.2022

Hørings svar til Forslag til endringer i byggteknisk forskrift §§ 7-3 og 7-4 - Krav til sikkerhet mot skred og flodbølge som følge av fjellskred

Vedlagt følger hørings svar.

Se vedlegg

- Høring TEK 17.pdf
-

Liv Jorunn og Arve Horgheim
Romsdalvegen 8890
6300 Åndalsnes

Åndalsnes 12.08.2022

Svar på høring – endringer i byggteknisk forskrift – krav til sikkerhet mot skred og flodbølge som følge av fjellskred.

Mannen i Romsdalen – Rauma kommune

Konklusjon:

I endringen av TEK17 §7-3 må byggerestriksjonene fjernes for skredutsatte områder der det er overvåking som er regnet som tilstrekkelig mot tap av menneskeliv.

Vi er svært glade for at man nå er i ferd med å revidere forskriften TEK 17 da den har lammet alle muligheter for byggevirksomhet og utvikling eller salg av eiendommer i det som blir regnet som skredutsatt område. Gårdene under fjellet Mannen har nå hatt byggerestriksjoner i 13 år og dette gjelder dessverre fortsatt til tross for at man har overvåking som NVE beskriver som godkjent for at varsling av eventuelt skred skal skje i meget god tid.

Bakgrunn

Daværende statsminister Erna Solberg var på besøk på nabogården Lyngheim 22. april 2018 og vi ble forespeilet at forskriften skulle endres ganske umiddelbart slik at byggerestriksjonene for de som bor i skredområder med døgkontinuerlig overvåking skulle oppheves. Uttalelsen fra statsministeren kom altså for fire år siden. Skuffelsen er stor når vi erfarer, paradoksalt nok, at forskriftsendringen som endelig er ute til høring ikke har med ett ord om det som er så viktig for vår bosetting og mulighet for å drive næringsutvikling.

Konsekvensen av gjeldende regelverk for oss som bor i skredutsatt område er at dersom ei bygning på en av gårdene skulle bli ødelagt av brann eller storm får vi ikke bygge opp igjen på gården. Det hjelper oss lite å sette opp ei driftsbygning/garasje eller et våningshus flere mil unna gården. Med dagens lovverk får vi selvsagt heller ikke sette opp nye bygg for å utvikle driften.

Personsikkerhet og bygningsmasse

I høringsnotatet begrunnes forslaget om endring i TEK 17 §7-4 blant annet med investeringer i milliardklassen i Odda. Forskriftsendringen går da på følgeskader av skred som går i fjorden og dermed forårsaker ei flodbølge som vil gå inn over land og kunne forårsake enorme skader. Denne flodbølgen vil komme ganske så umiddelbart etter at skredet har gått, og man må satse på skredovervåking og evakuering i god tid før skredet. Da ser ikke vi at man ikke i samme forskriftsendring skal kunne fjerne restriksjonene i §7-3 annet og tredje ledd for de som bor i et område med fare for skred da man her er avhengig av nøyaktig samme type overvåking og varsling. Vi våger også den påstand at det med den samme type varsling er enklere å evakuere de som er bosatt i spredt bebygde bygder i forhold til hoteller, institusjoner, bedrifter og boligområder i byer og tettbygde strøk.

I høringsnotatets punkt 5 første avsnitt s.7 vises det til at «Krav som er til unødvendig hinder for utbygging...» ikke samsvarer med intensjonen i pbl. § 1-1. Det vises til at «...det har vært en kunnskapsutvikling på feltet som viser at man kan oppnå personsikkerhet også basert på periodisk overvåking».

Vårt forsikringsselskap (Gjensidige) vurderer det ikke som noe problem å tegne forsikring for eksempel i Romsdalen da de anser at flom og branner på Østlandet både har større sannsynlighet og økonomisk risiko enn de områdene man pr dags dato kjenner til har en mulig skredfare. Vi som bor i området under Mannen er også innforstått med at sannsynligheten for at ei bygning kan bli skadet av storm/brann er større enn at «worst case scenario» ved skred skal inntreffe hos oss i Romsdalen.

Krav i forhold til faregrad

På NVEs nettsider finner vi følgende tekst:

«Mannen er en del av Børa-Mannen-komplekset som blei kartlagt av [NGU](#) på slutten av 1990-tallet. Periodiske målingar med GPS mellom 2006 og 2008 viste at det var mest bevegelser i det ustabile fjellpartiet Mannen, og eit permanent overvakingssystem blei etablert. Dette består i dag av GPS-antenner, laserar, strekkstag (ekstensometere), tiltmeter, instrumenterte borehol, geofonar og ein bakkebasert InSAR-radar. I tillegg er der ein vêrstasjon og kamera.

Det eksisterande overvakingssystemet er rekna som tilstrekkeleg for å sikre mot tap av menneskeliv, og oppfyller krav til overvåking etter byggtknisk forskrift (TEK17) § 7-4.»

[\(https://www.nve.no/naturfare/overvaking-og-varsling/fjellskredovervaaking/kontinuerlig-overvaakede-fjellpartier/mannen/\)](https://www.nve.no/naturfare/overvaking-og-varsling/fjellskredovervaaking/kontinuerlig-overvaakede-fjellpartier/mannen/)

NVE skriver altså eksplisitt «*Det eksisterande overvakingssystemet er rekna som tilstrekkeleg for å sikre mot tap av menneskeliv...*». Da mener vi at det er åpenbart at graden av overvåking er tilfredsstillende for innbyggerne som bor i områder med godkjent overvåking som for eksempel under Mannen.

Rauma kommune og Romsdalen er en stor turistdestinasjon. Vi bor i Romsdalen landskapsvernområde/Reinheimen nasjonalpark med aktive gårdsbruk. Her aggregeres det stadig større inntekter fra turisme og jakt. De siste årene har Rauma elv blitt friskmeldt for gyrodactilus salaris, noe som nå kan gi oss muligheten for å utvikle gårdsdriften i forhold til sportsfiske.

Resultatet av manglende endring av TEK 17 §7-3 annet og tredje ledd er tap av muligheter for å videreutvikle eiendommene våre:

- Videreutvikling av gårdsdriften blir skadelidende fordi man ikke får sette opp nye bygninger
- Vi ville fått store problemer med gårdsdriften dersom en bygning skulle bli påført store skader (f.eks. brann).
- Generasjonsskifte blir satt på vent fordi man ikke har like gode rammebetingelser som alle andre.
- Dette kan igjen føre til forgubbing og nedleggelse/fracflytting av gårdsbruk med verneverdige kulturhistoriske bygninger og som har vært i familienes eie i hundrevis av år, noe som fører til en forringelse av kulturlandskapet.
- Med dagens unødvendige restriksjoner er eiendommene ikke salgbare.

Vi er glade for at man har kommet i gang med endring av forskriften og setter vår lit til at vårt høringsvar tas hensyn til i denne forskriftsendringen. *Det ville være i strid med rettferdighetsprinsippet om man nå greide å endre TEK 17 kun for de som blir utsatt for følgeskader*

etter skred (flodbølge noen minutter etter at skredet har gått) og at ikke samme endring skulle gjelde for de som er bosatt i skredområder med samme/tilsvarende skredovervåking.

I endringen av TEK17 §7-3 må byggerestriksjonene fjernes for skredutsatte områder der det er overvåking som er regnet som tilstrekkelig mot tap av menneskeliv.

Med hilsen

Liv Jorunn og Arve Horgheim

Kopi til:

Rauma kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Åndalsnes Avis

Romsdals Budstikke

Aftenposten

Dagbladet

NRK

TV2

VG